

 ΑΡΝΟΣ βιβλία με στόχο!

Έκθεση-Έκφραση

Τετράδιο Σπουδής

α τεύχος

Προετοιμασία για Πανελλήνιες - Πανεπιστήμιο

β' γ' Λυκείου

ΝΙΚΟΣ ΓΚΑΤΣΟΣ
1914-1992

 ΑΡΝΟΣ
Online Education

★ **100%** ★
ΕΠΙΤΥΧΙΑ
Μέθοδος
ΑΡΝΟΣ

Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο για Διδασκαλία & Μελέτη

Τετράδιο Σπουδής - Γιατί;

Το Τετράδιο Σπουδής ΑΡΝΟΣ είναι βασισμένο στη Μέθοδο ΑΡΝΟΣ, ένα σύστημα μάθησης με Στόχους – Υλοποίηση – Πιστοποίηση.

Βοηθάει το μαθητή να οικοδομήσει τη σκέψη του βήμα-βήμα, απλά και κατανοητά. Είναι Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο βάσει του οποίου γίνεται η διδασκαλία στο online μάθημα με «φυσικό» τρόπο. Ο δάσκαλος γράφει και υπογραμμίζει παράλληλα με το μαθητή.

Το Τετράδιο Σπουδής αποτελείται από:

- ★ Οπτικοποιημένη Θεωρία με ροή & συνέχεια
- ★ Ασκήσεις για Διδασκαλία και Εξάσκηση
- ★ Συνδυαστικές και Επαναληπτικές Ασκήσεις
- ★ Θέματα Προσομοίωσης Εξετάσεων

Πιστοποίηση Γνώσεων

Σε προγραμματισμένες ημερομηνίες διεξάγονται online ή/και δια ζώσης **Επαναληπτικά Τεστ Αξιολόγησης** στα οποία ο μαθητής πιστοποιεί και επαληθεύει τις γνώσεις του.

Για τους Γονείς

Πώς ο γονέας μπορεί να έχει εικόνα και εποπτεία στην πρόοδο του παιδιού του;

Το Τετράδιο Σπουδής είναι σχεδιασμένο με τέτοιον τρόπο για τη βήμα – βήμα εξάσκηση του μαθητή, μεταβαίνοντας με ασφάλεια από τα πιο απλά στα πιο σύνθετα. Επίσης, είναι ένας φυσικός τρόπος ο Γονέας να ελέγχει την πρόοδο του παιδιού του.

Πώς γίνεται η εποπτεία από το γονέα;

Σε κάθε μάθημα ελέγχει την ορθότητα των λύσεων, την κατανόηση και τη συμμετοχή του παιδιού στα μαθήματα.

Διδασκαλία στον ΑΡΝΟ σημαίνει:

- ★ Απεριόριστη μελέτη με video lessons
- ★ Αυτομάθηση στο App Arnos Learn
- ★ Coaching εξατομικευμένο
- ★ Μοτίβα Μάθησης και Εξάσκησης
- ★ Κάθε Απορία για εμάς είναι Πρόκληση!

★ Μέθοδος ΑΡΝΟΣ

Η **Μέθοδος ΑΡΝΟΣ** οδηγεί κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως γνώσεων ή επιπέδου, να μελετά από το επίπεδο όπου αισθάνεται άνετα, ώστε να διαμορφώσει γερές βάσεις για μάθηση.

Live Διδασκαλία Το online μάθημα γίνεται με φυσικό τρόπο, γιατί συνδυάζει την Τεχνολογία, το Πνεύμα, την Οργάνωση και την Εμπειρία.

Τετράδιο Σπουδής Είναι ο οδηγός για τη διδασκαλία του μαθήματος, την εξάσκηση του μαθητή και την πραγματοποίηση της online διδασκαλίας με Λόγο, Εικόνα και Παρατήρηση.

Καθηγητής Είναι ο σκηνοθέτης της διδακτικής πράξης, ο οποίος δρα σε ένα οργανωμένο εκπαιδευτικό οικοσύστημα με Στόχους, Μαθησιακό Πλάνο και Ευθύνη.

«Μέθοδος ΑΡΝΟΣ... το καταστάλαγμα μιας πορείας 35 ετών με εκπαιδευτικές και εκδοτικές επιτυχίες, με ταξίδια πολιτισμού, συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις και αποτυχίες... μα, κυρίως, η παρακαταθήκη του ζευγολάτη πατέρα - Αρνού.»

Γιάννης Π. Κρόκος

Τετράδιο Σπουδής

Τεύχος Α΄

Έκθεση για Πανελλαδικές

Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο
για Διδασκαλία και Μελέτη

- Οδηγός για τη Διδασκαλία του Καθηγητή
- Οδηγός για τη Μελέτη του Μαθητή
- Διδασκαλία Online με φυσικό τρόπο
- Τόπος Εποπτείας Προόδου από το Γονέα
- Διδασκαλία με Πιστοποιημένους Καθηγητές ΑΡΝΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2021

Έκθεση για Πανελλαδικές – Τετράδιο Σπουδής 1^ο τεύχος

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση έστω και μιας σελίδας του παρόντος βιβλίου κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό κ.λπ. – Ν. 2121/93, άρθρο 51).

Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις δημόσιες υπηρεσίες, βιβλιοθήκες, οργανισμούς κ.λπ. (άρθρο 18). Οι παραβάτες διώκονται (άρθρο 13) και τους επιβάλλονται κατάσχεση, αστικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 64-66).

Συντακτική Ομάδα Κέντρου ΑΡΝΟΣ

Διευθυντής σειράς: Ιωάννης Π. Κρόκος

Συνεργάστηκαν: Όλγα Βεντουρή

Αγγελική Χαιρέτη

ΑΡΝΟΣ ONLINE EDUCATION

Πρόλογος

Η αναθεώρηση του τρόπου εξέτασης τους μαθήματος της Έκθεσης στις Πανελλαδικές Εξετάσεις αποτέλεσε τομή όσον αφορά την ανατροπή του συστήματος αποστήθισης που χαρακτήριζε την εξεταστική διαδικασία ακόμα και σε ένα τόσο δημιουργικό μάθημα όπως αυτό της έκθεσης. Η ενσωμάτωση ακόμα της λογοτεχνίας έχει οδηγήσει στην απαγκίστρωση από την τυποποίησης της σκέψης ενισχύοντας την αυτενέργεια των μαθητών. Στόχος είναι η κατανόηση των κειμένων και η χρήση των κατάλληλων τεχνικών στην παραγωγή λόγου.

Με γνώμονα την επίτευξη αυτού του στόχου έχει οργανωθεί το παρόν βιβλίο με πλήθος κριτηρίων, με δομή ανάλογη των κριτηρίων που καλούνται να επιλύσουν στις Πανελλαδικές Εξετάσεις, έτσι ώστε κάθε στοιχείο θεωρίας τόσο για την έκθεση όσο και για τη λογοτεχνία, το οποίο ανήκει στη διδακτέα ύλη όπως το Υπουργείο Παιδείας και το Ι.Ε.Π. ορίζει, να παρατίθεται αναλυτικά μέσα από τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία για κάθε δραστηριότητα περιλαμβάνουν σαφείς οδηγίες για τον ενδεδειγμένο τρόπο απάντησης.

Στο πλαίσιο της παραγωγής λόγου παρέχεται υλικό για κάθε θεματική ενότητα, καλύπτοντας την ύλη και των τριών τάξεων του Λυκείου, δομημένο σχεδιαγραμματικά αλλά και σε μορφή κειμένου έτσι ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες γραφής.

Μετά από κάθε αναλυμένο κριτήριο παρατίθεται κριτήριο αξιολόγησης, προσαρμοσμένο στη θεωρία που διδάχτηκε ο μαθητής στο κριτήριο αναφοράς, ώστε να εξασκηθεί και να αφομοιώσει όσα έμαθε. Συγκεκριμένα η δομή των κριτηρίων διαρθρώνεται ως εξής:

Θέμα Α: Οι μαθητές καλούνται να συγγράψουν ένα περιληπτικό κείμενο εστιάζοντας σε κάποιες παραγράφους ή σε κάποια επιχειρήματα του συγγραφέα.

Θέμα Β: Οι μαθητές καλούνται να ανταποκριθούν σε ερωτήσεις που αφορούν το ύφος και λεξιλογικές και γραμματικο-συντακτικές επιλογές του συγγραφέα, καθώς και την πειθώ, την οργάνωση του λόγου και το κειμενικό είδος.

Θέμα Γ: Οι μαθητές καλούνται να καταγράψουν το ερμηνευτικό τους σχόλιο για το Λογοτεχνικό Κείμενο, που περιλαμβάνεται στο κριτήριο, βασίζοντας την απάντησή τους σε κειμενικούς δείκτες.

Θέμα Δ (έκθεση): Οι μαθητές καλούνται να συγγράψουν ένα κείμενο που εντάσσεται σε ένα συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο ανταποκρινόμενοι στα ζητούμενα του θέματος και στο όριο των λέξεων που απαιτείται.

Όλγα Βεντουρή

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Περιεχόμενα

1^η Θεματική ενότητα: Παιδεία-Εκπαίδευση	3
1^ο Κριτήριο αξιολόγησης: Παιδεία	28
2^η Θεματική ενότητα: Παιδεία-Εκπαίδευση II - Νέες τεχνολογίες στη εκπαίδευση	38
2^ο Κριτήριο αξιολόγησης: Παιδεία-Εκπαίδευση II	65
3^η Θεματική ενότητα: Ανθρωπισμός- Εθελοντισμός	75
3^ο Κριτήριο αξιολόγησης: Ανθρωπισμός-Εθελοντισμός	93
4^η Θεματική ενότητα: Ανθρώπινα Δικαιώματα – Δικαιώματα του παιδιού	102
4^ο Κριτήριο αξιολόγησης: Εκμετάλλευση του παιδιού/ Παιδική Εργασία	128
Βιβλιογραφία	134
Πηγές διαδικτύου	135

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

1^η Θεματική ενότητα: Παιδεία-Εκπαίδευση

Θέματα της ενότητας

- ✓ **Θέμα Α** :Κατανόηση της εστιασμένης περίληψης
- ✓ **Θέμα Β** :Εντοπισμός και σχολιασμός των γλωσσικών και υφολογικών επιλογών του συγγραφέα.
- ✓ **Θέμα Γ** : Κατανόηση του λογοτεχνικού κειμένου και εντοπισμός των κειμενικών δεικτών.
- ✓ **Θέμα Δ** :Παραγωγή Λόγου- Συγγραφή άρθρου

1^ο κείμενο : Μη λογοτεχνικό

Το σχολείο σκοτώνει τη δημιουργικότητα;

Αγαπητοί φίλοι,

Ενδιαφέρομαι για την εκπαίδευση - στην πραγματικότητα, βρίσκω ότι όλοι έχουν κάποιο ενδιαφέρον για την εκπαίδευση. Εσείς δεν έχετε; Εν μέρει ενδιαφέρομαι, επειδή η εκπαίδευση είναι προορισμένη να μας πάει σε ένα μέλλον που δεν μπορούμε να συλλάβουμε. Η μη προβλεψιμότητα, νομίζω, είναι εντυπωσιακή.

Αυτό, στο οποίο όλοι συμφωνήσαμε, είναι οι πραγματικά εντυπωσιακές ικανότητες που έχουν τα παιδιά - οι ικανότητες τους για καινοτομία. Ο ισχυρισμός μου είναι ότι όλα τα παιδιά έχουν τρομερά ταλέντα. Και τα σπαταλάμε αλύπητα. Έτσι θέλω να μιλήσω για την εκπαίδευση και θέλω να μιλήσω και για τη δημιουργικότητα. Ο ισχυρισμός μου είναι ότι η δημιουργικότητα είναι σήμερα τόσο σημαντική για την εκπαίδευση όσο και ο αλφαριθμητισμός, και πρέπει να την αντιμετωπίζουμε με την ίδια τακτική. Ο Πικάσο κάποτε είπε ότι «όλα τα παιδιά γεννιούνται καλλιτέχνες. Το ζήτημα είναι να παραμείνουν καλλιτέχνες καθώς μεγαλώνουν».

Όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα στον κόσμο έχουν την ίδια ιεραρχία θεμάτων. Στην κορυφή βρίσκονται τα μαθηματικά και οι γλώσσες, μετά οι ανθρωπιστικές επιστήμες, και στο τέλος είναι οι τέχνες. Δεν υπάρχει ούτε ένα εκπαιδευτικό σύστημα στον πλανήτη που να διδάσκει καθημερινά χορό στα παιδιά με τον τρόπο που τους διδάσκουμε μαθηματικά. Γιατί; Πιστεύω ότι τα μαθηματικά είναι σημαντικά, αλλά το ίδιο και ο χορός. Όλοι έχουμε σώματα, δεν έχουμε; Ειλικρινά, αυτό που συμβαίνει είναι ότι εκπαιδεύουμε τα παιδιά προοδευτικά από τη μέση και πάνω. Και επικεντρωνόμαστε στο κεφάλι τους. Και ελαφρώς προς τη μία μεριά.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Το εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι στοιχειοθετημένο στην ιδέα της ακαδημαϊκής ικανότητας. Και υπάρχει λόγος γι' αυτό. Όλα σχεδιάστηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες της βιομηχανοποίησης. Έτσι η ιεραρχία έχει τις ρίζες της σε δύο ιδέες. Η πρώτη είναι ότι τα πιο χρήσιμα μαθήματα για την εύρεση εργασίας είναι στην κορυφή. Και η δεύτερη είναι η ακαδημαϊκή ικανότητα, η οποία έχει πραγματικά καταλήξει να κυριαρχεί στην άποψη που έχουμε για την εξυπνάδα, διότι τα πανεπιστήμια σχεδίασαν το σύστημα καθ' ομοίωσή τους. Αν το σκεφτείτε, όλο το σύστημα της δημόσιας εκπαίδευσης σε όλο τον κόσμο είναι μια παρατεταμένη διαδικασία εισαγωγής στο πανεπιστήμιο. Με συνέπεια πολλοί, εξαιρετικά ταλαντούχοι, ευφυείς, δημιουργικοί άνθρωποι να νομίζουν πως δεν είναι, επειδή αυτό στο οποίο ήταν καλοί στο σχολείο δεν είχε αξία ή στιγματιζόταν. Γι' αυτό νομίζω πως δεν μας παίρνει να συνεχίσουμε κατά τον ίδιο τρόπο.

Πιστεύω ότι η μοναδική μας ελπίδα για το μέλλον είναι να υιοθετήσουμε μία νέα ιδεολογία, όπου να ανασχηματίσουμε την αντίληψή μας για τον πλούτο των ανθρώπινων δυνατοτήτων. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα έχει σμιλεύσει τα μυαλά μας με τον τρόπο που εμείς σμιλεύουμε τη Γη: για μια συγκεκριμένη χρήση. Και δεν θα μας χρησιμεύσει για το μέλλον. Πρέπει να ξανασκεφτούμε τις θεμελιώδεις αρχές με τις οποίες εκπαιδεύουμε τα παιδιά μας. Υπήρχε ένα θαυμάσιο ρητό του Τζόννας Σαλκ, ο οποίος είπε: «Αν όλα τα έντομα εξαφανίζονταν από τη Γη, μέσα σε 50 χρόνια όλη η ζωή στον πλανήτη θα τέλειωνε. Αν το ανθρώπινο είδος εξαφανιζόταν από τη Γη, μέσα σε 50 χρόνια όλες οι μορφές ζωής θα ευδοκιμούσαν». Και έχει δίκιο.

Αυτό που γιορτάζουμε στο συνέδριο είναι το δώρο της ανθρώπινης φαντασίας. Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί να χρησιμοποιούμε αυτό το δώρο με σοφία, και να αποτρέπουμε κάποια από τα σενάρια που συζητήσαμε. Και ο μόνος τρόπος να το κάνουμε αυτό, είναι να αναγνωρίσουμε τις δημιουργικές μας ικανότητες για τον πλούτο που διαθέτουν, και τα παιδιά μας για την ελπίδα που είναι. Στόχος μας είναι να εκπαιδεύσουμε την ολότητά τους, ώστε να αντιμετωπίσουν το μέλλον. Παρεμπιπτόντως, μπορεί εμείς να μην δούμε αυτό το μέλλον αλλά εκείνα θα το δουν. Δουλειά μας είναι να τα βοηθήσουμε να κερδίσουν κάτι από αυτό.

Σας ευχαριστώ πολύ!

Διασκευασμένο απόσπασμα από την ομιλία του Ken Robinson στο Tedx

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^ο κείμενο : Μη λογοτεχνικό

Εισαγωγικό σημείωμα: Ο Γεώργιος Μπαμπινιώτης είναι γλωσσολόγος, φιλόλογος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει διατελέσει Υπουργός Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων καθώς και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το κείμενο είναι απόσπασμα άρθρου του στον Τύπο

[<https://www.tovima.gr/2009/07/05/opinions/ta-ennia-kaka-tis-paideias-mas/>].

Τα εννιά κακά της Παιδείας μας

Ασχολούμενος πολλά χρόνια με την Παιδεία μας σε όλες τις βαθμίδες, διαπιστώνω -όχι για πρώτη φορά ούτε καν πρώτος- ορισμένες έκδηλες αδυναμίες, που αν δεν αρθούν δεν θα μπορέσει ποτέ να ορθοποδήσει η Εκπαίδευσή μας. Θα αναφερθώ επιγραμματικά σ' αυτές, σε ό,τι θα μπορούσε να ονομασθεί «τα εννιά κακά της Παιδείας μας», αφήνοντας για επόμενο κείμενό μου τους τρόπους αντιμετώπισής τους. [...]

Έχουμε μια Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση εκπαιδευτικά και κοινωνικά απαξιωμένη. Φαίνεται σαν να τη θεωρούμε κατάλληλη μόνο για παιδιά ενός κατώτερου Θεού! Αποτέλεσμα: η συσσώρευση υποψηφίων για σπουδές στα Πανεπιστήμια και, κατ' επέκταση, οι στρατιές ανέργων, υποαπασχολούμενων και υποαμειβομένων πτυχιούχων.

Έχουμε «πετύχει» μια γενικότερη κοινωνική απαξίωση του δασκάλου. Δεν εμπιστευόμαστε τον δάσκαλο, όπως άλλωστε δεν εμπιστευόμαστε τον δικαστή, τον παπά, τον γιατρό, τον δημόσιο υπάλληλο κ.ά. Η αναξιοπιστία αυτή οδηγεί στην αναζήτηση όλο και περισσότερων δικλίδων ασφαλείας. Έτσι φτάσαμε σ' ένα αδιάβλητο μεν αλλά αναξιόπιστο και απάνθρωπο σύστημα εξετάσεων για τα πανεπιστήμια που από τη μια υπονόμωσε την έγκυρη φυσική αξιολόγηση του μαθητή από τους δασκάλους του μέσα στο σχολείο κι από την άλλη μετέτρεψε το Λύκειο σε φροντιστήριο, χωρίς μάλιστα να εμπιστεύεται τη δουλειά που γίνεται σ' αυτό.

Έχουμε ένα ξεπερασμένο εκπαιδευτικό σύστημα σχολείου, το οποίο απωθεί τους μαθητές (σχετική έρευνα έχει δείξει ότι οι μαθητές μας αισθάνονται αδιαφορία, καταπίεση, πλήξη έως απογοήτευση από το σχολείο!). Δεν αγαπούν οι μαθητές μας το σχολείο ούτε θέλουν να βρίσκονται σ' αυτό, γιατί πιστεύουν ότι όπως λειτουργεί δεν τους προσφέρει τίποτε ενδιαφέρον και σημαντικό για τη ζωή τους. [...]

Έχουμε μεγάλες εκπαιδευτικές ανισότητες στη σχολική μας εκπαίδευση. Σχολεία χωρίς ή με εναλλασσόμενους δασκάλους, με εξαιρετικά ανόμοιες και αβοήθητες μαθητικές ομάδες, σχολεία διοικητικός ανοργάνωτα και εκπαιδευτικός ανυποστήρικτα. Σχολεία στο έλεος του Θεού που λειτουργούν με τον πατριωτισμό κάποιων δασκάλων.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Οι στρεβλώσεις, που πολύ αδρομερώς περιέγραψα, έχουν τόσο εδραιωθεί στη συνείδηση του κόσμου, ώστε όταν μιλάς για μια δραστική συνολική αντιμετώπισή τους, ΣΕ κοιτούν ανήσυχα, ενίοτε τρομαγμένα, άλλοτε δύσπιστα, συχνά συγκαταβατικά, συμφωνώντας ωστόσο όλοι ανεξαιρέτως -να το πούμε κι αυτό- ότι είναι ανάγκη να γίνουν. Ενοχλεί ίσως όλους μας το ξεβόλεμα...Αλλά έχουμε άλλη διέξοδο ή άλλα περιθώρια;

3^ο κείμενο : Λογοτεχνικό

Τα σκολειά χτίστε (απόσπασμα)

[...]

Λιτά χτίστε τα, απλόχωρα, μεγάλα,
γερά θεμελιωμένα, από της χώρας
ακάθαρτης, πολύβοης, αρρωστιάρας
μακριά μακριά τ' ανήλιαγα σοκάκια,
τα σκολειά χτίστε!

Και τα πορτοπαράθυρα των τοίχων
περίσσια ανοίχτε, νάρχεται ο κυρ Ήλιος,
διαφεντευτής, να χύνεται, να φεύγει,
ονειρεμένο πίσω του αργοσέρνοντας
το φεγγάρι.

Γιομίζοντάς τα να τα ζωντανεύουν
μαϊστράλια και βοριάδες και μελέμια
με τους κελαϊδισμούς και με τους μόσκους*
κι ο δάσκαλος, ποιητής και τα βιβλία
να είναι σαν κρίνα.

Του τραγουδιού τη γλώσσα αντιλαλώντας,
και τα βιβλία σαν τα τραγούδια να είναι!
Στη γη της ομορφιάς, αρματωμένη
την Επιστήμη, η Ομορφιά, χαρά της!
αρχή σοφίας!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

[...]

Όπου απλωσιά, όπου ψήλωμα, όπου υγεία,
στα πέλαα ν' αγναντεύουν τα καράβια
και τους αϊτούς να λαχταράν και τ' άστρα
στα ουράνια πλάτια.

[...]

Κωστής Παλαμάς, **Η Πολιτεία και η Μοναξιά***μόσκος = **α**) Μόσχος, αρωματική ουσία (σε υγρή ή στερεή κατάσταση)**β**) (συνεκδ.) ευωδιά**Διατυπώσεις θεμάτων με βάση τις οδηγίες του Ι.Ε.Π. και ενδεικτικός τρόπος απάντησης****Θέμα Α**

Να παρουσιάσετε συνοπτικά στους συμμαθητές σας (60 - 70 λέξεις) τις αδυναμίες της Παιδείας μας, σύμφωνα με τον αρθρογράφο του **Κειμένου 2**, με βάση το απόσπασμα: «Έχουμε μια Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση... με τον πατριωτισμό κάποιων δασκάλων».

Μονάδες 15

Οδηγίες συγγραφής περίληψης μέρους του κειμένου**Θέμα Α****Τεχνική της περίληψης**

- Μελετάμε όλο το κείμενο και εντοπίζουμε το γραμματειακό είδος στο οποίο ανήκει (δημοσιογραφικό, επιστημονικό κ.ά.)
- Αποκωδικοποιούμε δυσνόητες φράσεις/ άγνωστες λέξεις.
- Εντοπίζουμε το θεματικό κέντρο του κειμένου, τη θέση του συγγραφέα, τις ιδέες και στον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε.
- **ΠΡΟΣΟΧΗ** : Η μελέτη όλου του κειμένου είναι απαραίτητη, ακόμα και αν πρόκειται να πυκνώσουμε ένα μέρος του κειμένου, για να εντοπίσουμε τον συσχετισμό του ζητούμενου για συντόμευση αποσπάσματος με τις άλλες ιδέες και με το κύριο θέμα του κειμένου.
- Ομαδοποιούμε τις παραγράφους που αναφέρονται στην ίδια παράμετρο του θέματος (διακρίνουμε τις νοηματικές ενότητες του κειμένου).

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- Υπογραμμίζουμε τις σημαντικές λεπτομέρειες μιας παραγράφου και γράφουμε πλαγιότιτλους.
- Προσέχουμε πώς συνδέονται οι ιδέες(αιτιολογικά, αντιθετικά κ.λ.π.) ώστε να αποδώσουμε την ίδια νοηματική σύνδεση.
- Μπορούμε να ξεκινήσουμε απευθείας με το περιεχόμενο του αποσπάσματος , αν και προτιμότερη είναι η αναφορά στον συγγραφέα του κειμένου (π.χ. Ο συγγραφέας του κειμένου θίγει το θέμα/ Στο απόσπασμα εκφράζεται).
- Καταγράφουμε τους πλαγιότιτλους στηρίζοντάς τους σε σημαντικές πληροφορίες τις οποίες μεταφέρουμε με δικά μας λόγια, χρησιμοποιώντας διαρθρωτικές λέξεις.
- Διατηρούμε τη σύνδεση των ιδεών του αρχικού κειμένου , παρουσιάζουμε δηλαδή τη νοηματική σχέση μεταξύ των ιδεών.
- Ελέγχουμε αν η περίληψη είναι οργανωμένη , νοηματικά ολοκληρωμένη και αν ανταποκρίνεται στον ζητούμενο αριθμό λέξεων.

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

.....
.....

Θέμα Β

Β1.

Να γράψετε δίπλα από κάθε αριθμό τη λέξη Σωστό ή Λάθος, ανάλογα με το αν νομίζετε ότι η πρόταση αποδίδει ορθά το νόημα του **Κειμένου 1**. Στη συνέχεια να τεκμηριώσετε την απάντησή σας, παραθέτοντας τα αντίστοιχα χωρία από το κείμενο.

1. Η δημιουργικότητα πρέπει να είναι η προτεραιότητα του σημερινού σχολείου και όχι ο αλφαριθμητισμός.
2. Οι τέχνες δικαιούνται την ίδια θέση στην εκπαίδευση με τα μαθηματικά.
3. Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι άμεσα συνδεδεμένο με την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την κάλυψη θέσεων εργασίας.
4. Συχνά η κλίση και το ταλέντο ενός μαθητή δεν αναγνωρίζονται στο σχολείο.
5. Η αναγνώριση της ανθρώπινης φαντασίας μπορεί να συντελέσει στην βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και ευρύτερα των συνθηκών της διαβίωσης του ανθρώπου.

Μονάδες 10

Ενδεικτικές οδηγίες απάντησης σε ερώτηση Σωστού / Λάθους

Γράφουμε τον αριθμό της πρότασης και είτε το γράμμα Σ ή το γράμμα Λ, είτε ολογράφως τις λέξεις Σωστό ή Λάθος. Εντός εισαγωγικών βάζουμε το χωρίο που επιβεβαιώνει την επιλογή μας.

Απάντηση:

.....
.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B2.

Ο ομιλητής στην 4η παράγραφο του **Κειμένου 1** εμφανίζεται πολύ βέβαιος για τις απόψεις του. Με ποιες εγκλίσεις και με ποιες επιλογές στο λεξιλόγιο δείχνει τη βεβαιότητά του; Να αναφέρετε από ένα παράδειγμα μέσα από το κείμενο για κάθε μια από τις παραπάνω γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα. Συμμερίζεστε τη βεβαιότητά του; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

Μονάδες 10

Θέμα B2.

Ενδεικτικές οδηγίες απάντησης σε ερώτηση σχετική με την τροπικότητα

Επιστημική τροπικότητα: Δηλώνει τον βαθμό βεβαιότητας του πομπού σχετικά με την αλήθεια αυτού για το οποίο γίνεται λόγος.

Ο ομιλητής εμφανίζεται πολύ βέβαιος για τις απόψεις του. Με ποιες γλωσσικές επιλογές, λέξεις/φράσεις δείχνει τη βεβαιότητά του; Συμμερίζεστε τη βεβαιότητά του; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

Δηλώνει	Εκφέρεται
1. Υπόθεση	<ul style="list-style-type: none"> • να + υποτακτική • εάν, αν , άμα, έτσι και ας + οριστική
2. Δυνατότητα	<ul style="list-style-type: none"> • μπορεί , ίσως + υποτακτική • θα + οριστική

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

<p>3. Πιθανότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • πρέπει + υποτακτική • θα +οριστική • τροπικά επιρρήματα (πιθανόν, μάλλον)
<p>4. Βεβαιότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • απλή οριστική • εκφράσεις / επιρρήματα που δηλώνουν βεβαιότητα : χρήση ρημάτων / ρηματικών φράσεων που δηλώνουν βεβαιότητα (δεν αμφιβάλλω, είμαι πεπεισμένος κ.λ.π.) • χρήση απρόσωπων ρημάτων / εκφράσεων (είναι αλήθεια, είναι αναμφισβήτητο κ.λ.π.) • χρήση γ' ρηματικού προσώπου <ul style="list-style-type: none"> • χρήση αποφαντικών προτάσεων που λειτουργούν ως αλήθειες και δίνουν κατηγορικό τόνο στον λόγο

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

.....
.....
.....
.....

B3. α) Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας με τη χρήση των ερωτημάτων στην 3η παράγραφο του **Κειμένου 1** ως προς την οργάνωση της παραγράφου και ως προς την αντίδραση του αναγνώστη;

Μονάδες 10

β) Να σχολιάσετε τον τίτλο του **Κειμένου 1**.

Μονάδες 5

Θέμα B3 α.

Ενδεικτικές οδηγίες απάντησης σε ερώτηση σχετική με ερωτήματα που εντοπίζονται στο κείμενο

Τι πετυχαίνει ο/η συγγραφέας με τη χρήση του ερωτήματος στην (X) παράγραφο ως προς την οργάνωση του κειμένου και ως προς την αντίδραση του αναγνώστη;

α) Ερώτημα στον τίτλο: έχει θετικό πρόσημο ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα και τον προβληματισμό του αναγνώστη.

β) Στην αρχή του κειμένου λειτουργεί ως θεματική περίοδος και πιθανόν θέτει το θέμα του κειμένου.

γ) Στη μέση της παραγράφου εξασφαλίζει συνοχή μεταξύ των πληροφοριών.

Στην περίπτωση που αποτελεί τη θ.π. του επιλόγου ή την πρόταση κατακλείδα του επιλόγου, το επισημαίνουμε. Ως θεματική πρόταση -δομικά- εξασφαλίζει τη συνεκτικότητα με την προηγούμενη παράγραφο. Αν όλος ο επίλογος απαρτίζεται από ερωτήματα, τότε συνέχουν τα νοήματα του επιλόγου, δίνουν αλληλουχία δηλαδή, και αποτελούν την κατακλείδα μιας ολόκληρης σκέψης. Πιθανόν να βρίσκεται εκεί η θέση του γράφοντος για το θέμα που πραγματεύεται. Παράλληλα ως επίλογος εξασφαλίζει τη νοηματική αλληλουχία του κειμένου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

β) Ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα στον αναγνώστη :

- Νοερός διάλογος μεταξύ συγγραφέα -αναγνώστη
- Τα ρητορικά ή αποφαντικά ερωτήματα ενισχύουν τη θέση του γράφοντος και ο αναγνώστης κατανοεί και ταυτόχρονα προβληματίζεται γιατί ερωτάται και ενδεχομένως ωθείται σε δράση.
- Δραματικότητα και θεατρικότητα στον λόγο
- Προφορικότητα και οικειότητα , γιατί κάνει τον αναγνώστη συμμετοχο του προβληματισμού του
- Αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα.
- Ελέγχω επίσης ενδεχόμενη σύνδεση – νοηματική – του ερωτήματος με τον τίτλο ή μήπως λειτουργεί ως σχήμα ερώτησης-απάντησης.

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θέμα Β3 β.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ενδεικτικές οδηγίες απάντησης σε ερώτηση σχετική με τον τίτλο του κειμένου

Να αξιολογήσετε τον τίτλο α) ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα στον αναγνώστη β) ως προς τη νοηματική του συνάφεια με το περιεχόμενο του κειμένου.

Τίτλο έχει το άρθρο, η επιφυλλίδα, το δοκίμιο και η ανοιχτή επιστολή.

α) Για το επικοινωνιακό αποτέλεσμα οφείλουμε να λάβουμε υπόψη την επικοινωνιακή περίσταση του κειμένου : ποιος γράφει, σε ποιους απευθύνεται, πότε το γράφει, πού, με ποιον σκοπό. Προσέχουμε αν ο τίτλος είναι ρηματικός ή ονοματοποιημένος, μονολεκτικός ή περιφραστικός, μεταφορικός ή κυριολεκτικός, αν το λεξιλόγιο είναι επίσημο ή όχι κ.λ.π.

β) Τη συνάφεια με το περιεχόμενο την ανιχνεύουμε κοιτώντας προσεκτικά πρώτα μήπως ο τίτλος επαναλαμβάνεται και είναι η θέση του συγγραφέα ή το θέμα του κειμένου. Έπειτα προσέχουμε σε κάθε παράγραφο λέξεις ή φράσεις που απαντούν στον τίτλο, που τον αναλύουν, τον αποδεικνύουν ή τον τεκμηριώνουν.

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

.....
.....
.....

B4. Ποιο ρηματικό πρόσωπο κυριαρχεί στην παρουσίαση των αδυναμιών / προβλημάτων του εκπαιδευτικού συστήματος στο **Κείμενο 2** ;. Τι δηλώνει η επιλογή του συγκεκριμένου ρηματικού προσώπου από τον αρθρογράφο;

Μονάδες 5

Θέμα B4.

Ενδεικτικές οδηγίες απάντησης σε ερώτηση σχετική με τα ρηματικά πρόσωπα που εντοπίζονται στο κείμενο

α' ενικό πρόσωπο-

- Χρησιμοποιείται προκειμένου ο πομπός να μιλήσει για γεγονότα που βίωσε οπότε εμπεριέχει το στοιχείο της προσωπικής μαρτυρίας.
- Έτσι το κείμενο αποκτά ύφος κουβεντιαστό, εξομολογητικό τόνο -Προσδίδει στον λόγο ζωντάνια, αμεσότητα, οικειότητα.

α' πληθυντικό πρόσωπο-

- Ο πομπός εντάσσει τον εαυτό του μέσα σε ένα ευρύτερο σύνολο ατόμων. Με αυτό τον τρόπο η άποψή του αποκτά καθολικότητα/ συλλογικότητα και δημιουργείται η εντύπωση ότι συγγραφέας και αναγνώστης έχουν κοινή οπτική γωνία. Έτσι, οι δέκτες ταυτίζονται ευκολότερα με τις απόψεις του πομπού.
- Με τη χρήση α' πληθ. προσώπου γίνεται προσπάθεια συναισθηματικού επηρεασμού του δέκτη (αίσθημα ευθύνης-συνευθύνης). Ο λόγος του αποκτά ευρύτερη διάσταση, καθολικότητα, μεγαλύτερη αποδοχή... και ίσως και εγκυρότητα...
- Σε κάθε περίπτωση προσδίδει στο ύφος οικειότητα, αμεσότητα.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

β' ενικό/πληθυντικό πρόσωπο –

- Προσδίδει διαλογικό χαρακτήρα στο λόγο...
- Η επικοινωνία αποκτά τα χαρακτηριστικά της συνομιλίας.
- Άλλοτε λειτουργεί ως εσωτερικός μονόλογος.
- Άλλες φορές λειτουργεί ως προτροπή (Προτρεπτική υποτακτική ή προστακτική) οπότε το κείμενο προσλαμβάνει διδακτικό χαρακτήρα.
- Σε κάθε περίπτωση προσδίδει στο ύφος αμεσότητα, οικειότητα, ζωντάνια, προσελκύει το ενδιαφέρον του δέκτη.

γ' ενικό / πληθυντικό –

- Προσδίδει αντικειμενικότητα, αμεροληψία, ουδετερότητα, αφού οι επισημάνσεις του πομπού φαίνονται αναμφισβήτητες και γενικώς αποδεκτές.
- Αποστασιοποιεί το συγγραφέα από τη συμμετοχή και τον καθιστά αντικειμενικό παρατηρητή.
- Καθιστά το μήνυμα γενικόλογο και του προσδίδει καθολικό κύρος για αυτό χρησιμοποιείται για γενίκευση σκεπτικού, προκειμένου να προκύψουν συμπεράσματα με ευρύτερη ισχύ και αποδοχή.
- Αποφεύγει την άμεση αναφορά, καθιστώντας το μήνυμα υπαινικτικό.

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θέμα Γ

Ποιο θέμα αναδεικνύει το **Κείμενο 3** ; Απαντήστε βασίζοντας την απάντησή σας σε κειμενικούς δείκτες. Συμφωνείτε με το όραμα του Κ. Παλαμά για την παιδεία ;

Μονάδες 15

Θέμα Γ (Λογοτεχνία)**Οδηγίες συγγραφής ερμηνευτικού σχολίου**

Διαβάζουμε προσεκτικά το λογοτεχνικό κείμενο και προσπαθούμε να κατανοήσουμε το θέμα που πραγματεύεται. Στην σύνταξη της απάντησής μας εστιάζουμε στην ενσωμάτωση παραπομπών και κειμενικών δεικτών προκειμένου να στηρίξουμε και να εξηγήσουμε την άποψή μας για το θέμα του κειμένου. Σημαντικοί κειμενικοί δείκτες : σχήματα λόγου, ρηματικά πρόσωπα, εγκλίσεις, εικόνες, αφηγηματικές τεχνικές. Είναι σημαντικό να αποδώσουμε το θέμα λαμβάνοντας υπόψη πως κάθε κείμενο αντανακλά ανθρώπινες και κοινωνικές καταστάσεις και δεν αντανακλά μια κατάσταση που αφορά μόνο το ποιητικό υποκείμενο ή τον αφηγητή. Δεν ξεχνάμε ολοκληρώνοντας τον σχολιασμό μας για τη λογοτεχνία να καταγράφουμε τη γνώμη μας για το θέμα/ τη στάση του ήρωα κ.λ.π. , χρησιμοποιώντας φράσεις όπως « Κατά τη γνώμη μου» , « Πιστεύω» κ.λ.π. ελέγχοντας το όριο των λέξεων.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Διαγραμματική παρουσίαση θέματος Γ'

Θέμα κειμένου: Το όραμα του Παλαμά για το σχολείο του μέλλοντος και την εκπαίδευση.

Κειμενικοί δείκτες:

«τα σχολειά χτίστε», **τίτλος και επανάληψη της προστακτικής χτίστε** = οδηγίες, επιτακτικός τόνος, «προστάζει» τους ιθύνοντες για το πως πρέπει να χτιστούν τα σχολεία.

Περιγραφή / εικόνες: «τα πορτοπαράθυρα των τοίχων περίσσια ανοίχτε»

Παρομοίωση: « ο δάσκαλος ποιητής και τα βιβλία σαν κρίνα»

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θέμα Δ

Στο άρθρο του Γ. Μπαμπινιώτη (**Κείμενο 2**) παρουσιάζονται ορισμένα προβλήματα που έχει το σύγχρονο σχολείο. Να παρουσιάσετε ένα από αυτά, το οποίο εσείς θεωρείτε πιο σημαντικό, και να προτείνετε τεκμηριωμένα τρόπους αντιμετώπισής του αξιοποιώντας τη μαθητική σας εμπειρία.

Το κείμενό σας (300 - 350 λέξεις) να έχει τη μορφή και το ύφος μιας ομιλίας που θα εκφωνήσετε σε εκδήλωση του σχολείου σας με θέμα: «Οι μαθητές μιλούν για τα προβλήματα του σημερινού σχολείου».

Μονάδες 30

Θέμα Δ

Οδηγίες ανάγνωσης του εκθεσιότιτλου και παραγωγής λόγου

- Εντοπίζω τον τύπο κειμένου που ζητείται να συντάξω.
- Ελέγχω το επικοινωνιακό πλαίσιο (πομπός-δέκτης).
- Καταγράφω τον τύπο προβληματισμού (π.χ. επιλογή και ανάπτυξη ενός επιμέρους θέματος).
- Εστιάζω στην τεκμηρίωση των θέσεών μου.
- Απαντώ άμεσα στα ζητούμενα.
- Αποδίδω το ζητηθέν επικοινωνιακό πλαίσιο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Διαγραμματική παρουσίαση θέματος Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο : Ομιλία

Προσφώνηση : Αξιότιμοι καθηγητές /Αγαπητοί συμμαθητές

Πρόλογος

Το θέμα της σημερινής εκδήλωσης μου δίνει την ευκαιρία να εστιάσω σε μια σειρά από αδυναμίες του σημερινού σχολείου. Από το φάσμα των εκπαιδευτικών προβλημάτων, θα ήθελα να εστιάσω σε ένα, το οποίο θεωρώ ότι είναι ιδιαίτερα κρίσιμο και ενδιαφέρει άμεσα όλους εμάς -μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς- που βρισκόμαστε σε αυτήν την αίθουσα....

Βασικότερο πρόβλημα

Ο αναχρονιστικός χαρακτήρας του σημερινού σχολείου, που απωθεί τους μαθητές

α. Παρουσίαση του προβλήματος και συνέπειες

Το σημερινό σχολείο δεν είναι ελκυστικό για τους μαθητές:

- Η στεία απομνημόνευση «έτοιμων» γνώσεων για τις εξετάσεις έχουν ως αποτέλεσμα οι μαθητές να αντιμετωπίζουν τη μάθηση ως καταπίεση.
- Το σχολείο δεν λειτουργεί ως χώρος δημιουργίας, έκφρασης και ανάπτυξης των ιδιαίτερων κλίσεων και δεξιοτήτων του νέου.
- Ο τρόπος διδασκαλίας είναι συνήθως ανιαρός: ο εκπαιδευτικός παραδίδει με μονόλογο το μάθημα, οι μαθητές καλούνται παθητικά να το αποστηθίσουν, ώστε να εξασφαλίσουν καλή επίδοση κατά την εξέταση. Η αμφιβολία, η διαφορετική άποψη σπάνια εκφράζονται ή αποτελούν αντικείμενο διαλόγου.
- Ο όγκος των προς διδασκαλία γνώσεων είναι τεράστιος και συχνά υπερβαίνει τις δυνατότητες των εφήβων να τις κατακτήσουν.
- Οι τομείς αγωγής και οι δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση και τη δημιουργικότητα του νέου ή συνδέονται με τα προβλήματα της ηλικίας του (όπως η αθλητική και καλλιτεχνική αγωγή, τα περιβαλλοντικά ή καταναλωτικά εκπαιδευτικά προγράμματα, η σεξουαλική αγωγή κ.ά.) απουσιάζουν ή παραγκωνίζονται.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

β. Τρόποι επίλυσης του προβλήματος

Προκειμένου το σχολείο να γίνει πιο ελκυστικό στους σημερινούς νέους, απαιτούνται:

- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων των νέων τεχνολογιών (πολυμέσα, διαδίκτυο κ.λπ.) στην παρουσίαση του μαθήματος, τις εργασίες των μαθητών, την αναζήτηση πληροφοριών, τη συνεργασία μαθητών, την αυτο-αξιολόγηση κ.ά.
- Προώθηση βιωματικών τρόπων μάθησης, που εδράζονται σε δραστηριότητες, εκδηλώσεις ή εργασίες (έκδοση μια εφημερίδας, εκπαιδευτικές επισκέψεις, εκδηλώσεις, αγώνες επιχειρημάτων κ.ά.).
- Υποκίνηση από την πλευρά του εκπαιδευτικού της αμφιβολίας, καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και του διαλόγου, ενθάρρυνση της διαφορετικής άποψης. Δημιουργικότητα του εκπαιδευτικού και δημιουργία θετικού κλίματος στη σχολική αίθουσα.
- Μείωση της διδακτέας ύλης, ώστε η μαθησιακή διαδικασία να πραγματοποιείται κυρίως στο σχολείο και να αποδεσμεύεται ο μαθητής από υπερβολικές σχολικές υποχρεώσεις στον ελεύθερο χρόνο του.
- Αναβάθμιση της αθλητικής και αισθητικής αγωγής.

Επίλογος

Αγαπητοί γονείς, κύριοι εκπαιδευτικοί, συμμαθητές και συμμαθήτριες

Το αίτημα για ένα σχολείο δημιουργικό, που θα αποτελεί χώρο ουσιαστικής μάθησης αλλά και κοινωνικοποίησης, είναι σήμερα περισσότερο επίκαιρο από ποτέ. Και αυτό το αίτημα για ένα σχολείο που προετοιμάζει τους νέους όχι για τις εξετάσεις αλλά για την πραγματική ζωή πρέπει όλοι εμείς -μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικοί- να στηρίξουμε με όλες τις δυνάμεις μας.

Σας ευχαριστώ

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Παρουσίαση θεματικής ενότητας: Παιδεία

Σημασία / αξία της παιδείας

- Διευρύνει τον πνευματικό ορίζοντα, οξύνει την κριτική σκέψη και βοηθά το άτομο να επεξεργάζεται τα ερεθίσματα από το εξωτερικό περιβάλλον.
- Διαμορφώνει μια σφαιρική αντίληψη για τη ζωή.
- Συμβάλλει στην εξάλειψη στερεοτυπικών αντιλήψεων, προκαταλήψεων και δεισιδαιμονιών.
- Αντιμετωπίζει φαινόμενα ρατσισμού και φανατισμού.
- Οξύνει τη φαντασία και συντελεί στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας.
- Συντείνει στην κατανόηση του πολιτισμικού παρελθόντος και της αξίας της παράδοσης, ενώ προωθεί την καλλιτεχνική δημιουργία μέσω εκδηλώσεων στον χώρο του σχολείου.
- Συνεισφέρει στη διαμόρφωση κώδικα ηθικών αρχών και αξιών.
- Απαλλάσσει το άτομο από τη χαιρεκακία, το μίσος, τον εγωισμό τροφοδοτώντας το με ηθική ανωτερότητα.
- Ενισχύει τη σύναψη διαπροσωπικών σχέσεων ενώ παράλληλα εξαλείφει φαινόμενα αποξένωσης.
- Καλλιεργεί στους μαθητές τη συνεργασία, την ομαδικότητα, την αλληλεγγύη μέσω της συμμετοχής τους σε ομαδικές εργασίες και εκδηλώσεις.
- Συντελεί στη διαμόρφωση κοινωνικής συνείδησης, ενισχύοντας την αυτενέργεια στο σχολικό περιβάλλον.
- Διαπλάθει ανεξάρτητες και φιλελεύθερες προσωπικότητες, με αναπτυγμένο το αίσθημα του αυτεξούσιου.
- Προωθεί τις αξίες της δημοκρατίας, βοηθώντας το άτομο να συνειδητοποιήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του καθιστώντας το ενεργό πολίτη.
- Διαμορφώνει την αντίληψη της ισότητας, της ισονομίας, της ισοπολιτείας και της εκούσιας υπακοής στους νόμους, συμβάλλοντας στην κοινωνική ομαλότητα.
- Συντελεί στη ενίσχυση εθνικής συνείδησης και του αισθήματος φιλοπατρίας μέσω του μαθήματος της Ιστορίας, της καλλιέργειας του λόγου, της εκμάθησης της μητρικής του γλώσσας, την ανάδειξη στοιχείων της εθνικής παράδοσης αλλά και της διοργάνωσης και συμμετοχής των μαθητών στις εθνικές επετείους.
- Διαμορφώνει ευρωπαϊκή και παγκόσμια συνείδηση, μέσω της χρήσης του διαδικτύου και της επικοινωνίας με μαθητές άλλων χωρών, της προώθησης της γλωσσομάθειας, και διαφόρων εκδηλώσεων και προγραμμάτων ανταλλαγής μαθητών.
- Προσφέρει επαγγελματική κατάρτιση, γενική ή ειδική, θεωρητική, τεχνολογική ή θετική. Μέσω του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού ο μαθητής αποκτά επίγνωση των δυνατοτήτων, συνειδητοποιεί τις ικανότητες και τις αδυναμίες του και επιλέγει το κατάλληλο γι' αυτόν επάγγελμα.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Κρίση του θεσμού της εκπαίδευσης - (φαινόμενα κρίσης) προβλήματα σημερινού σχολείου:

- Έλλειψη επαρκούς **υλικοτεχνικής υποδομής**
- Καθιέρωση μονοδιάστατου **τεχνοκρατικού προσανατολισμού** και ωφελμιστικής χρήσης της γνώσης («εργαλειοποίηση» - «εμπορευματοποίηση» της γνώσης, τυποποίηση της γνώσης μέσω της άγονης απομνημόνευσης. Υποβάθμιση ανθρωπιστικού προσανατολισμού (απαξίωση θεωρητικών μαθημάτων, παραγκωνισμός της τέχνης και της αθλητικής αγωγής).
- Εφαρμογή **αναχρονιστικών μεθόδων διδασκαλίας**, λόγω της ελλιπούς κατάρτισης ορισμένων εκπαιδευτικών και αδυναμία ή αδιαφορία παρακολούθησης των εξελίξεων (τεχνολογικά αναλφάβητοι).
- Παροχή γνώσης που απέχει από την καθημερινή πρακτική και τη μετέπειτα επαγγελματική πορεία του μαθητή. Ελάχιστα ερεθίσματα και εμπειρίες εντός και εκτός σχολείου.
- Επικράτηση **ανταγωνιστικού πνεύματος** μεταξύ των μαθητών, εξαιτίας της βαθμοθηρίας και του εξετασιοκεντρικού συστήματος διδασκαλίας. Διαιώνιση και επίταση του φαινομένου της παραπαιδείας.
- Παροχή **επαγγελματικού προσανατολισμού**, που δεν είναι προσαρμοσμένος στις κλίσεις, στα ενδιαφέροντα και στις ανάγκες των νέων.
- Ανάδυση **έκνομων φαινομένων** στο σχολικό περιβάλλον (συγκρότηση παραβατικών ομάδων, κρούσματα σχολικού εκφοβισμού, φαινόμενα χουλιγκανισμού περιστατικά βίας και ποικίλων αυθαιρεσιών), δύσκολα διαχειρίσιμων λόγω της αδυναμίας ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή (χάσμα και **αποξένωση** μεταξύ διδάσκοντα και διδασκόμενου).
- **Υποβάθμιση πολιτικής αγωγής**, απαξίωση εκλογικών διαδικασιών και μαθητικών συμβουλίων.
- Εκδήλωση **αδιαφορίας μαθητή και διδάσκοντα** για μια ευκαιρία διδακτικής συνάντησης αλλά και ανθρώπινης επικοινωνίας. Ο μαθητής παρουσιάζει απώλεια ενδιαφέροντος για μάθηση και συμμετοχή και ο εκπαιδευτικός απουσία διάθεσης για εργασία, έλλειψη πάθους για τη μετάδοση της γνώσης και απουσία αγάπης για τον μαθητή και αντικείμενο διδασκαλίας του. Είναι ένας απλός δημόσιος υπάλληλος που λειτουργεί μηχανιστικά μεταπίπτοντας από «δάσκαλος σε διδάσκοντα» Γ. Μπαμπινιώτης, χάνει τον ρόλο του παιδαγωγού, αντιμετωπίζει το λειτούργημά του ως βιοποριστική απασχόληση.

Τρόποι αντιμετώπισης της κρίσης του εκπαιδευτικού θεσμού και προτάσεις για ένα δημιουργικό σχολείο.

- Κατάλληλη **υλικοτεχνική υποδομή** (ευχάριστες και άνετες αίθουσες, ύπαρξη «ζωτικών» χώρου, κατάλληλα διαμορφωμένες αίθουσες για το μάθημα της αισθητικής

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

αγωγής, αίθουσες εκδηλώσεων, χώροι άθλησης, υπολογιστές, διαδραστικοί πίνακες και άλλα εποπτικά μέσα, βελτιωμένα εγχειρίδια ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή).

- Χρήση πρωτοποριακών και **καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας** (χρήση νέας τεχνολογίας, βιωματική μάθηση, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία), ώστε να ενισχύεται το ενδιαφέρον του διδασκόμενου.

Έμφαση στην παιδευτική λειτουργία του σχολείου:

- ηθική ολοκλήρωση και αυτογνωσία
- κοινωνικοποίηση
- διαμόρφωση πολιτικής σκέψης και δημοκρατικής συνείδησης
- καλλιέργεια συναισθηματική και ψυχική με την προαγωγή της αισθητικής αγωγής
- διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης

Έμφαση στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του μαθητή με τα εξής:

- παροχή ποικίλων πηγών γνώσης και πολλαπλών ερεθισμάτων και εμπειριών,
- χρήση πολλαπλού βιβλίου,
- ενεργοποίηση **αυτενέργειας** με τη χρήση του διαδικτύου,
- προώθηση εποικοδομητικού διαλόγου, σχολιασμός επικαιρότητας, ενίσχυση προβληματισμού και γόνιμης αμφισβήτησης, ασκήσεις επιχειρηματολογίας και «ανοιχτού» τύπου ερωτήσεις,
- ενθάρρυνση της συμμετοχικής διαδικασίας,
- δημιουργία και αξιοποίηση βιβλιοθήκης εμπλουτισμένης με ποιοτικά βιβλία Ελλήνων και ξένων συγγραφέων
- ανάθεση **ομαδικών** εργασιών, κυρίως σε θέματα που σχετίζονται με την επικαιρότητα,
- καλλιέργεια φιλιανγνωσίας μέσω της μελέτης και της κριτικής προσέγγισης, ελκυστικών ως προς το περιεχόμενο αλλά και τον τρόπο γραφής, άρθρων, δοκιμίων, ή λογοτεχνικών βιβλίων.
- Επικράτηση **ανθρωπιστικού εκπαιδευτικού προτύπου**, που θα επιδεικνύει σεβασμό και εμπιστοσύνη στην προσωπικότητα του μαθητή, θα ενθαρρύνει την αυτενέργεια και το αίσθημα ευθύνης.
- Διοργάνωση ποικίλων **εκδηλώσεων** στον χώρο του σχολείου, με περιεχόμενο επιμορφωτικό, αλλά ταυτόχρονα και ψυχαγωγικό.
- **Συνεργασία** γονέων και εκπαιδευτικών.
- **Αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών** και συνεχής αναπροσαρμογή στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες.
- Δημιουργία **τάξεων υποδοχής** και **ενισχυτικής διδασκαλίας** για τα παιδιά των αλλοεθνών, με σκοπό -αφού εξοικειωθούν με την ελληνική γλώσσα- να ενταχθούν σύντομα σε κανονικές τάξεις.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- **Διαπολιτισμική αγωγή** μέσω: της εκμάθησης ξένων γλωσσών, της διδασκαλίας της παγκόσμιας ιστορίας, της εκπόνησης εργασιών με θέματα τη νοοτροπία, τα ήθη και τα έθιμα άλλων λαών, της συμμετοχής σε προγράμματα ανταλλαγής μαθητών, της επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και της διδασκαλίας ξένης λογοτεχνίας.
- **«Δημοκρατικός» χαρακτήρας της εκπαίδευσης**, που θα σέβεται την προσωπικότητα του μαθητή, προωθώντας τον διάλογο και προσφέροντάς του ευκαιρίες συμμετοχής στον θεσμό των μαθητικών κοινοτήτων.
- **Δημιουργία σχολικών ομίλων** ποικίλων ενδιαφερόντων (καλλιτεχνικών, αθλητικών, επιστημονικών, ανθρωπιστικών κ.ά.) και ανάληψη πρωτοβουλιών στον χώρο του σχολείου, ώστε να διευρύνονται τα ενδιαφέροντα των μαθητών, να ενεργοποιείται η αγάπη για μάθηση, να βελτιώνεται η ψυχολογία τους και παράλληλα να αναβαθμίζεται η ποιότητα της σχολικής ζωής.
- **Ενίσχυση της «διά βίου εκπαίδευσης»:** με τη διοργάνωση σεμιναρίων και προγραμμάτων επιμόρφωσης ποικίλου περιεχομένου -ανάλογα με τις εξελίξεις και τις ανάγκες της εποχής και της κοινωνίας-, με την ενίσχυση του Ανοικτού Πανεπιστημίου και τη διεύρυνση των μεταπτυχιακών προγραμμάτων.
- **Ενεργοποίηση των ιδιαίτερων** κλίσεων και ικανοτήτων, αξιοποίηση των ενδιαφερόντων του μαθητή μέσα από κατάλληλες συνθήκες (ελευθερίας, σεβασμού, αγάπης και ασφάλειας) που επιτρέπουν την εκδήλωση της αβίαστης δημιουργικότητας του παιδιού, ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητάς του.
- **Εφαρμογή βιωματικής μάθησης**, που θα συνδέεται με τη ζωή, τα βιώματα του μαθητή και τις κοινωνικές εξελίξεις, θα στοχεύει στην ενεργό συμμετοχή του σε ποικίλες δραστηριότητες, όπως η παρατήρηση, οι συνεντεύξεις, τα «παιχνίδια ρόλων», οι επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, τα εκπαιδευτικά προγράμματα, οι καλλιτεχνικές και αθλητικές εκδηλώσεις.
- **Συστηματική επιμόρφωση** και μετεκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού των σχολείων, προκειμένου να εφαρμοστούν οι νέες μέθοδοι διδασκαλίας, ευέλικτα αναλυτικά προγράμματα, καθώς και αξιοποίηση της Νέας τεχνολογίας. Η χρήση των νέων τεχνολογιών (πληροφορική, βίντεο, διαδραστικοί πίνακες, πολυμέσα) καθιστά πιο ελκυστική και διαδραστική την εκπαιδευτική διαδικασία και πιο κατανοητό το γνωστικό αντικείμενο.
- Διεύρυνση της έννοιας της αξιολόγησης του μαθητή. Απεξάρτησή της από τη δι-αμόρφωση μονομερούς εικόνας αποκλειστικά από τη βαθμολογική επίδοση στις γραπτές δοκιμασίες αλλά να συνυπολογίζονται οι γενικότερες επιδόσεις γραπτής και προφορικής συμμετοχής, διάφορες αντιληπτικές ικανότητες (κριτική, αφαιρετική, συνθετική, παρατηρητικότητα, κοινωνική, συναισθηματική νοημοσύνη κ.ά.) του μαθητή καθώς και διάφορες δεξιότητες.

Επαναπροσδιορισμός του ρόλου του εκπαιδευτικού / Πρότυπο εκπαιδευτικού / αρετές που θα πρέπει να διαθέτει ο ιδανικός δάσκαλος:

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- Παιδαγωγική γνώση και διδακτική επάρκεια, κατάρτιση, αλλά και καθολική παιδεία.
- Εφαρμογή κατάλληλων και πρωτότυπων διδακτικών μεθόδων προσαρμοσμένων στις ανάγκες κάθε μαθητή.
- Ενημέρωση για τις επιστημονικές εξελίξεις και παρακολούθηση της τεχνολογικής προόδου.
- Παιδαγωγικές αρετές, **μεταδοτικότητα**, **διακριτικότητα** και άσκηση **χιούμορ** κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ώστε να δημιουργεί συνθήκες εμπιστοσύνης και συνεργασίας (μεταδοτικότητα, παιδαγωγικό τακτ και χιούμορ) σύμφωνα με τον *John Dewey*.
- Να διακρίνεται από ηθικές αρετές, όπως αξιοπρέπεια, υπομονή, συνέπεια, αυτοέλεγχος και ευγένεια, να είναι απαλλαγμένος από φανατισμούς, εμπάθειες και προκαταλήψεις.
- Να διαθέτει συναισθηματική καλλιέργεια και να αναπτύσσει τη δεξιότητα της ενσυναίσθησης, προκειμένου να αντιλαμβάνεται τις διαφορετικές πλευρές ενός ζητήματος και να κατανοεί τα προβλήματα των άλλων.
- Να αισθάνεται αγάπη για το γνωστικό αντικείμενο καθώς και για τον ίδιο τον μαθητή, που θα εκδηλώνεται μέσα από μια αδιαπραγμάτευτη διάθεση αντιμετώπισης των προβλημάτων χωρίς τάσεις φυγής.
- Να διακρίνεται από συναισθηματική ωριμότητα και ψυχική ισορροπία.
- Να εμπυχώνει, να ενθαρρύνει την προσπάθεια και να την επιβραβεύει γιατί: «όπου επικρατεί ο έπαινος εκεί διαμορφώνονται οι άριστοι των πολιτών»(Θουκυδίδης).
- Με γνώμονα την κοινωνική και πολιτική του συνείδηση να σέβεται την προσωπικότητα των μαθητών και με τη συμπεριφορά του να αποτελεί πρότυπο και κίνητρο για μια προσωπική, πλέον ενασχόληση του μαθητή με τη γνώση, που θα συντελέσει στην ηθικο-πνευματική διαπαιδαγώγησή του.
- Να γνωρίζει την κοινωνική και την πολιτισμική προέλευση κάθε μαθητή, για να μπορεί να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε συμπεριφορά ή ιδιαιτερότητα. Συνδυαστικά, να διαθέτει επιστημονικές γνώσεις σε σχέση με το θέμα της διδακτικής της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Αξίες για μια ζωή!

- ✓ Εξυπνάδα
- ✓ Κριτική Σκέψη
- ✓ Αυτοπεποίθηση

Βρες τον Καθηγητή σου! στο arnos.gr

Ο Καθηγητής - Δάσκαλος arnos.gr:

- ★ **Διδάσκει** μεθοδικά και οργανωμένα με το Τετράδιο Σπουδής.
- ★ **Καθοδηγεί** το Μαθητή να μαθαίνει βήμα - βήμα.
- ★ Οδηγεί στην **Αυτομάθηση**.
- ★ **Υλοποιεί** τους στόχους του μαθήματος.
- ★ **Πιστοποιεί** με διαγωνίσματα την πρόοδο του Μαθητή.

Γιατί επιλέγω Τετράδιο Σπουδής;

- ★ Είναι απαραίτητο διδακτικό εργαλείο βασισμένο στους στόχους του μαθήματος και τον τρόπο Υλοποίησής του.
- ★ Σε αυτό βρίσκεται το υλικό Διδασκαλίας για τον Καθηγητή και Μελέτης για το Μαθητή.
- ★ Το Τετράδιο Σπουδής σε συνδυασμό με το course οδηγούν το **Μαθητή** στην **Αυτομάθηση**.
- ★ Είναι το Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο πραγματοποίησης της **online διδασκαλίας με φυσικό τρόπο**.
- ★ Με αυτό **ενημερώνονται** άμεσα **οι γονείς** και **ελέγχουν την πρόοδο** του παιδιού τους.

Τετράδια Σπουδής για:

Λύκειο

Μαθηματικά

Αρχαία

Γλωσσα

Χημεία

16-18
ετών

